

**PRZYGOTOWANIE PROJEKTÓW PLANÓW ZADAŃ OCHRONNYCH DLA
OBSZARÓW NATURA 2000:
SOO „DOLINA BIEBRZY” I OSO „OSTOJA BIEBRZAŃSKA”**

**ZAGROŻENIA I ZADANIA OCHRONNE
DLA GATUNKÓW PTAKÓW
– PRZEDMOTÓW I POTENCJALNYCH PRZEDMIOTÓW OCHRONY**

Grzegorz Grzywaczewski
i zespół „ptaki”

L.p.	gatunek
1	cietrzew
2	bąk
3	bączek
4	bocian czarny
5	bocian biały
6	trzmiełojad
7	bielik
8	błotniak stawowy
9	błotniak zbożowy
10	błotniak łąkowy
11	orlik krzykliwy
12	orlik grubodzioby
13	kropiatka
14	zielonka

**Lista gatunków ptaków -
PRZEDMOTÓW I
POTENCJALNYCH PRZEDMIOTÓW
OCHRONY**

L.p.	gatunek
15	derkacz
16	żuraw
17	kszyk
18	dubelt
19	rycyk
20	kulik wielki
21	krwawodziób
22	rybitwa rzeczna
23	rybitwa białowąsa
24	rybitwa czarna
25	puchacz
26	uszatka błotna
27	lelek

**Lista gatunków ptaków -
PRZEDMOTÓW I
POTENCJALNYCH
PRZEDMIOTÓW OCHRONY**

L.p.	gatunek
28	dzięcioł zielonosiwy
29	dzięcioł czarny
30	dzięcioł średni
31	dzięcioł biało brzbiety
32	lerka
33	podróżniczek
34	wodniczka
35	mucholówka mała
36	ptaki wędrowne

**Lista gatunków ptaków -
PRZEDMOTÓW I
POTENCJALNYCH
PRZEDMIOTÓW
OCHRONY**

Ptaki związane z wodą

Ptaki związane z wodą - **ZAGROŻENIA**

- melioracje, „odmulanie” cieków wodnych, osuszanie terenów podmokłych – **bąk, zielonka, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna**

Ptaki związane z wodą - **ZAGROŻENIA**

- ruch turystyczny na rzekach, wędkarstwo – bąk, bączek, zielonka, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna

Ptaki związane z wodą - **ZAGROŻENIA**

- duże wahania poziomu wody – bąk, zielonka, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna

Ptaki związane z wodą - **ZAGROŻENIA**

- usuwanie krzewów i drzew wzdłuż cieków - **bączek**,
- drapieżnictwo (norka amerykańska) - **bąk, zielonka, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna**
- intensywny wypas w potencjalnych miejscach lęgowych lub lęgowych (w sezonie lęgowym) - **rybitwa rzeczna**

Ptaki związane z wodą - METODY DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

- przeciwdziałanie powstawaniu nielegalnego drenażu - **bąk, zielonka, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna**
- intensywna kontrola szlaków turystycznych, zarówno lądowych jak i wodnych w okresie lęgowym (kwiecień-lipiec), a także okresowe ich zamykanie dla ruchu turystycznego – **bąk, bączek, zielonka, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna**

Ptaki związane z wodą - METODY DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

- kontrolowanie usuwania krzewów i drzew wzdłuż cieków wodnych - **bączek**
- dostosowanie obsady zwierząt, w przypadku stwierdzenia lęgów (oznakowanie lub ogrodzenie miejsc lęgowych) – **rybitwa rzeczna,**
- promowanie ekstensywnego rolnictwa (realizacja programów) - **bąk, zielonka, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna**
- redukcja wybranych drapieżników
- monitoring

Ptaki związane z wodą - CELE ZABIEGÓW OCHRONNYCH

- zmniejszona penetracja siedliska w okresie lęgowym – **bąk, bączek, zielonka, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna**
- zatrzymanie wody w okresie lęgowym – **bąk, bączek, zielonka, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna**

Ptaki związane z wodą - CELE ZABIEGÓW OCHRONNYCH

- utrzymanie optymalnych warunków siedliskowych – **bączek, zielonka, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna**
- dostosowanie obsady zwierząt i ewentualne oznakowanie lęgów zabezpieczy lęgi przed zniszczeniem a jednocześnie zapobiegnie zarastaniu terenów otwartych – **rybitwa rzeczna**

Ptaki związane z terenami podmokłymi

Ptaki związane z terenami podmokłymi - **ZAGROŻENIA**

- melioracje, „odmulanie” cieków wodnych, osuszanie terenów podmokłych – **derkacz, kropiatka, dubelt, wodniczka, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, kszyc, żuraw, wędrowne ptaki wodno-błotne, błotniak stawowy**

Ptaki związane z terenami podmokłymi - **ZAGROŻENIA**

Ptaki związane z terenami podmokłymi - **ZAGROŻENIA**

- użytkowanie w okresie lęgowym i intensywne użytkowanie podmokłych łąk i torfowisk - **derkacz, kropiatka, dubelt, wodniczka, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, kszczyk, błotniak łąkowy, błotniak zbożowy**

Ptaki związane z terenami podmokłymi - ZAGROŻENIA

- niszczenie siedlisk lęgowych - **derkacz, kropiatka, dubelt, wodniczka, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, kszyk, wędrowne ptaki wodno-błotne**

Ptaki związane z terenami podmokłymi - **ZAGROŻENIA**

- usuwanie krzewów w strefie przejściowej pomiędzy lasami (zadrzewieniami) a terenami otwartymi (wilgotne łąki, torfowiska)
- **podróżniczek**

Ptaki związane z terenami podmokłymi - **ZAGROŻENIA**

- zarastanie krzewami, drzewami, roślinnością zielną – **derkacz, kropiatka, dubelt, wodniczka, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, kszczyk, wędrowne ptaki wodno-błotne**

Ptaki związane z terenami podmokłymi - ZAGROŻENIA

- wędkarstwo, turystyka wodna – **kropiatka, dubelt, wędrowne ptaki wodno-błotne**
- drapieżnictwo (norka amerykańska, jenot, lis) – **wszystkie ptaki**

Ptaki związane z terenami podmokłymi

METODY DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

- promowanie ekstensywnego użytkowania łąk, koszenie raz w roku po 15.07. – **derkacz, kropiatka, dubelt, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, kszyk, wędrowne ptaki wodno-błotne**
- promowanie ekstensywnego użytkowania łąk, koszenie raz w roku po 1.09. - **wodniczka**
- usuwanie krzewów i kontrolowane koszenia co 3-5 lat – **derkacz, kropiatka, dubelt, podróżniczek, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, kszyk**

Ptaki związane z terenami podmokłymi

METODY DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

- intensywna kontrola szlaków turystycznych, zarówno lądowych jak i wodnych w okresie lęgowym (kwiecień – lipiec) a także okresowe ich zamykanie dla ruchu turystycznego - **kropiatka, dubelt, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, kszyk, wędrowne ptaki wodno-błotne**
- opracowanie planu gospodarowania wodą - **derkacz, kropiatka, dubelt, wodniczka, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, kszyk, wędrowne ptaki wodno-błotne**
- przeciwdziałanie powstawaniu nielegalnego drenażu – **derkacz, kropiatka, dubelt, wodniczka, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, kszyk, wędrowne ptaki wodno-błotne**
- redukcja wybranych drapieżników
- monitoring

Ptaki związane z terenami podmokłymi

CELE ZABIEGÓW OCHRONNYCH

- umożliwienie wyprowadzenia lęgów bez strat spowodowanych przez sprzęt używany do koszenia - **derkacz, kropiatka, dubelt, wodniczka, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, kszczyk**
- utrzymanie podmokłych łąk i torfowisk, zapobieganie przesuszeniu siedlisk - **derkacz, kropiatka, dubelt, wodniczka, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, kszczyk, wędrowne ptaki wodno-błotne**

Ptaki związane z terenami podmokłymi

CELE ZABIEGÓW OCHRONNYCH

- utrzymanie terenów otwartych niezbędnych do funkcjonowania populacji – **derkacz, kropiatka, dubelt, wodniczka, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, kszyk, wędrowne ptaki wodno-błotne**
- zmniejszona penetracja siedliska w okresie lęgowym – **kropiatka, dubelt, kulik wielki, rycyk, krwawodziób, kszyk**
- utrzymanie odpowiedniego siedliska lęgowego (szeroka i urozmaicona strefa ekotonu) - **podróżniczek**

Omówienie wybranych gatunków

A021 bąk *Botaurus stellaris*

Liczebność:

Kontrola	Basen Dolny	Basen Środkowy	Basen Górny	Razem
20-30.04.	55	10	0	65
1-10.05.	37	7	0	44
10-20.05.	43	6	0	49

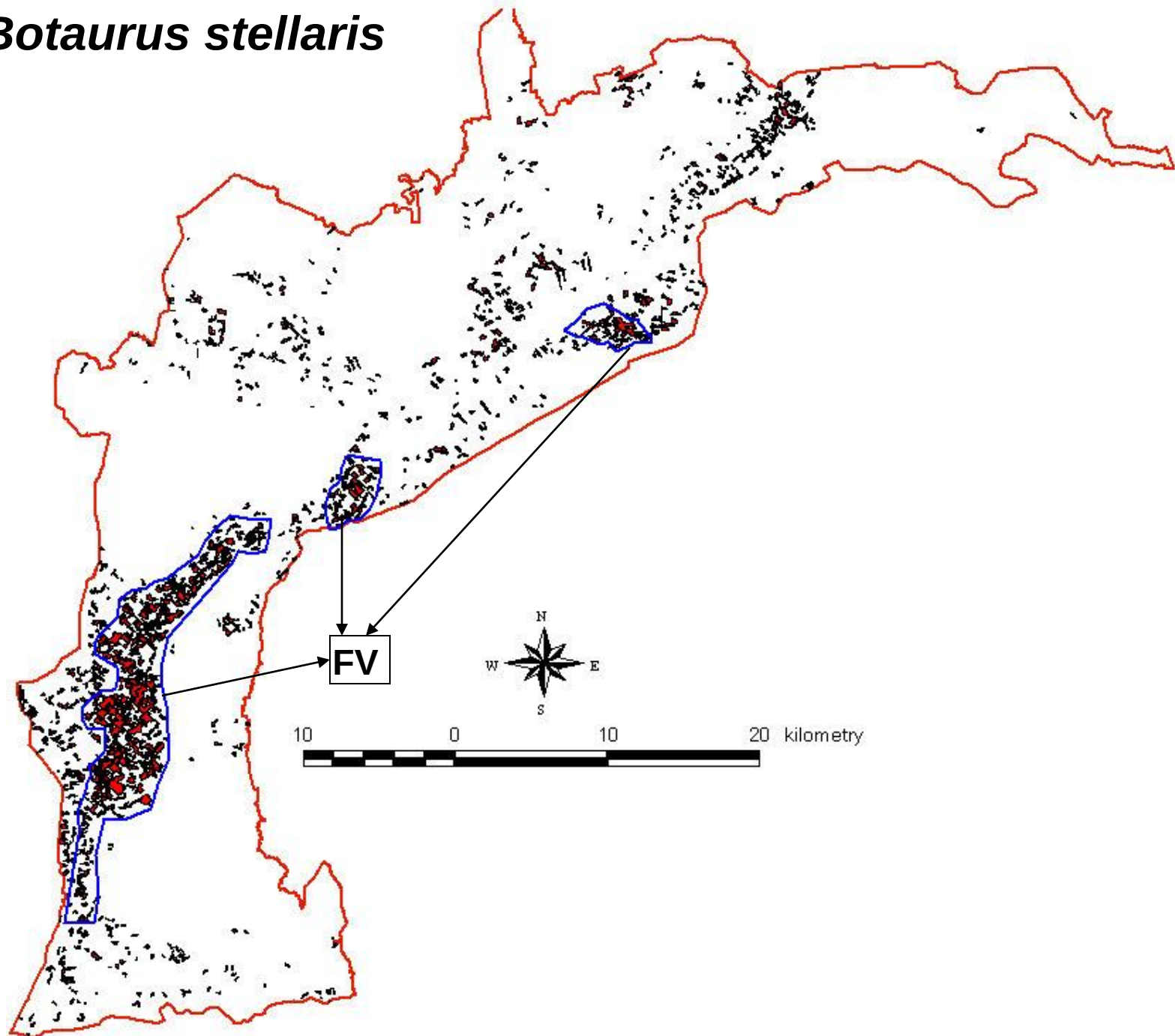
Parametr 1 "populacja": FV

Parametr 2 „siedlisko”: U1

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: FV

Łączna ocena stanu ochrony: FV

A021 bak *Botaurus stellaris*

A119 kropiatka Porzana porzana

Liczebność:

2012 r. – 4745 terytorialnych samców

Parametr 1 "populacja": FV

Parametr 2 „siedlisko”: FV

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: FV

Łączna ocena stanu ochrony: FV

A120 zielonka Porzana parva

Liczebność:

2012 r. – 25 terytorialnych samców

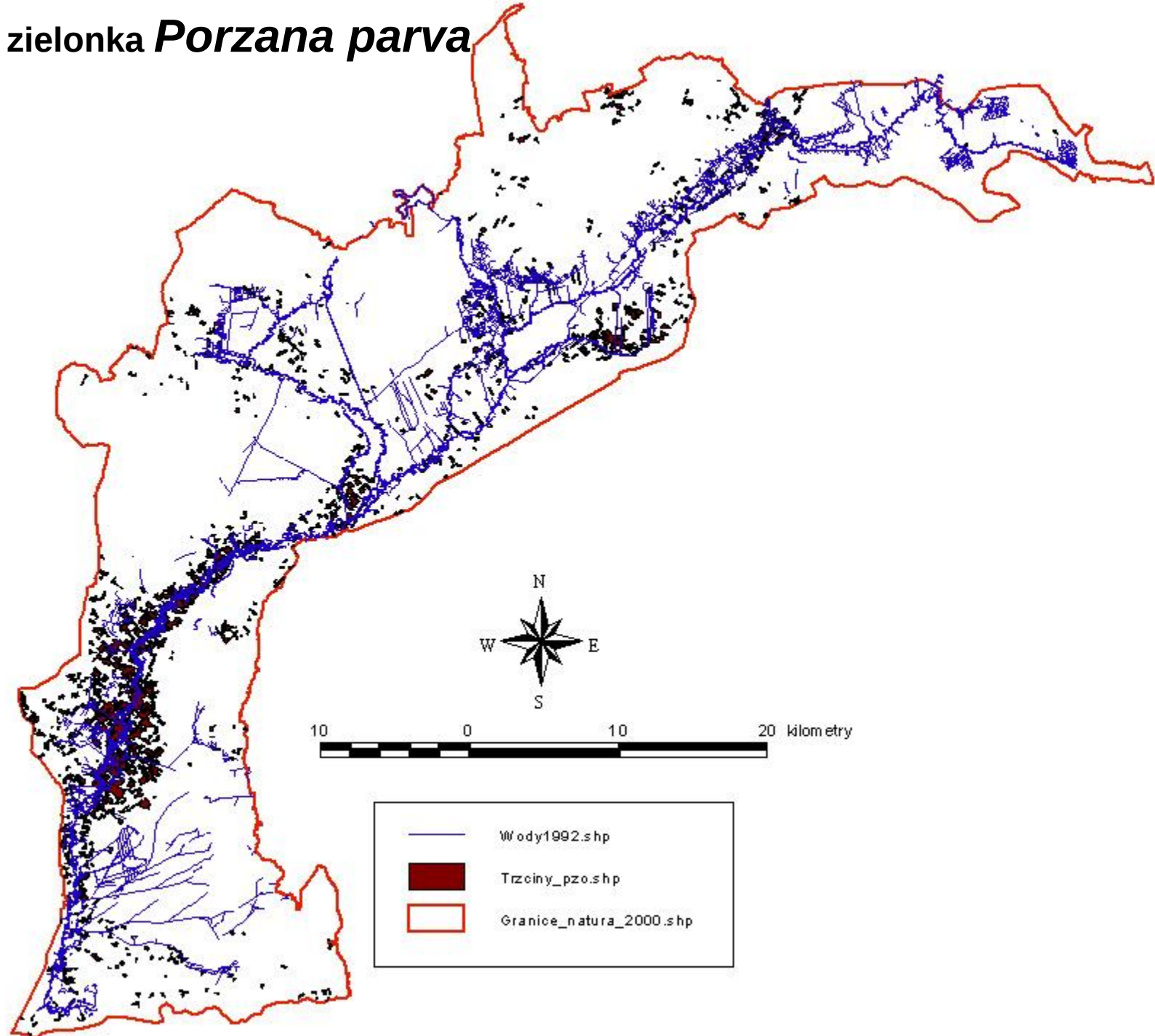
Parametr 1 "populacja": U1

Parametr 2 „siedlisko”: U1

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: U1

Łączna ocena stanu ochrony: U1

*A120 zielonka **Porzana parva***

A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*

Liczebność:

- 3-11 par –2012 r.
- 0-1 par – 2013 r.

Parametr 1 "populacja": **U2**

Parametr 2 „siedlisko”: **U2**

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: **U2**

Łączna ocena stanu ochrony: **U2**

A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybridus*

Liczebność:

- **86 par –2012 r.**
- **100 par – 2013 r.**

Parametr 1 "populacja": FV

Parametr 2 „siedlisko”: U1

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: U1

Łączna ocena stanu ochrony: U1

A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger*

Liczebność:

- 86 par – 2012 r.
- 100 par – 2013 r.

Parametr 1 "populacja": **FV**

Parametr 2 „siedlisko”: **U1**

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: **U1**

Łączna ocena stanu ochrony: **U1**

A272 podróźniczek *Luscinia svecica*

Liczebność:

- **2013 r. – w trakcie opracowania**

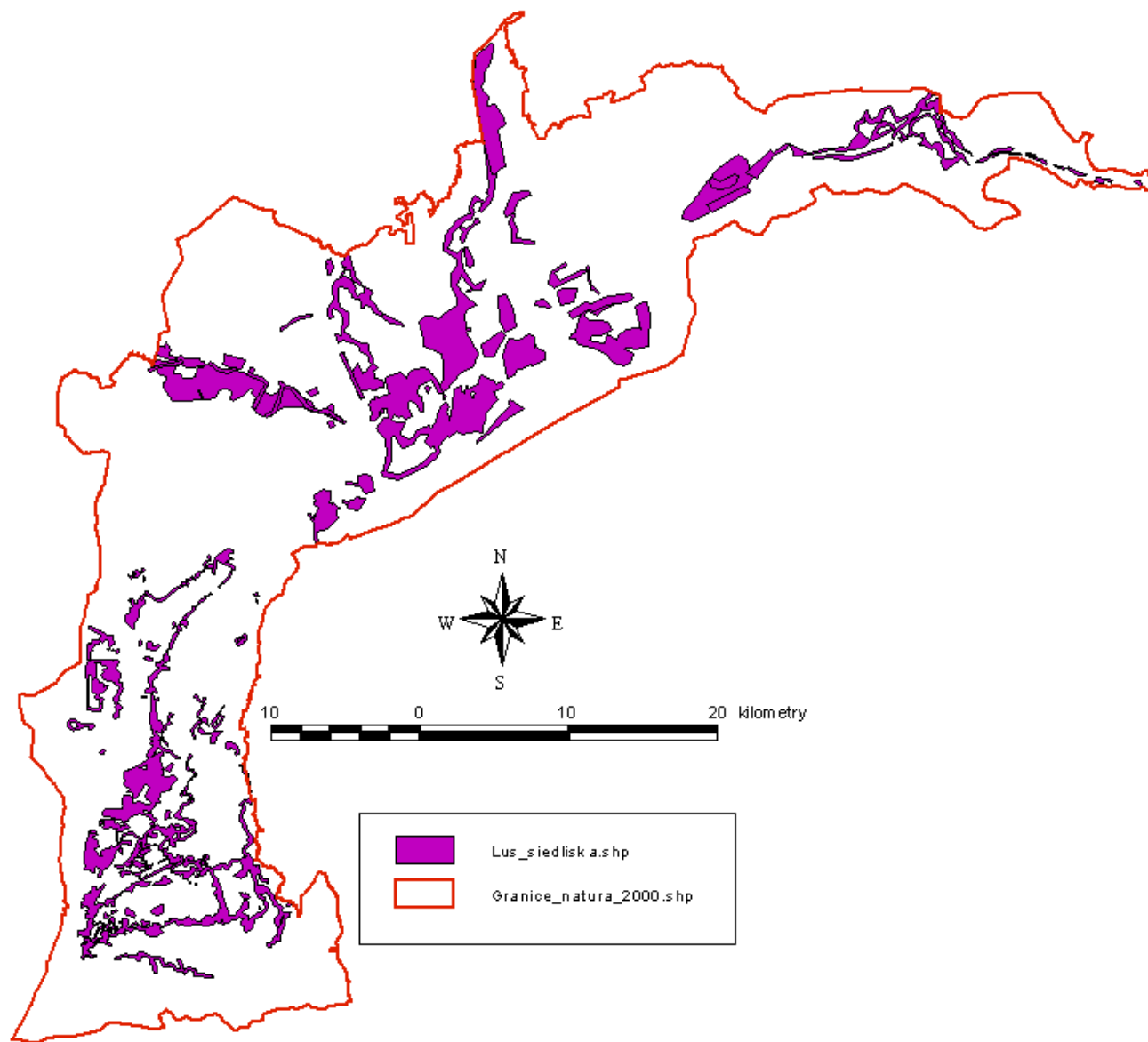
Parametr 1 "populacja": **w trakcie opracowania**

Parametr 2 „siedlisko”: **FV**

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: **FV**

Łączna ocena stanu ochrony: **FV ?**

A272 podróżniczek *Luscinia svecica*

A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*

Liczebność:

- **2013 r. – 2594 śpiewających samców**

Parametr 1 "populacja": FV

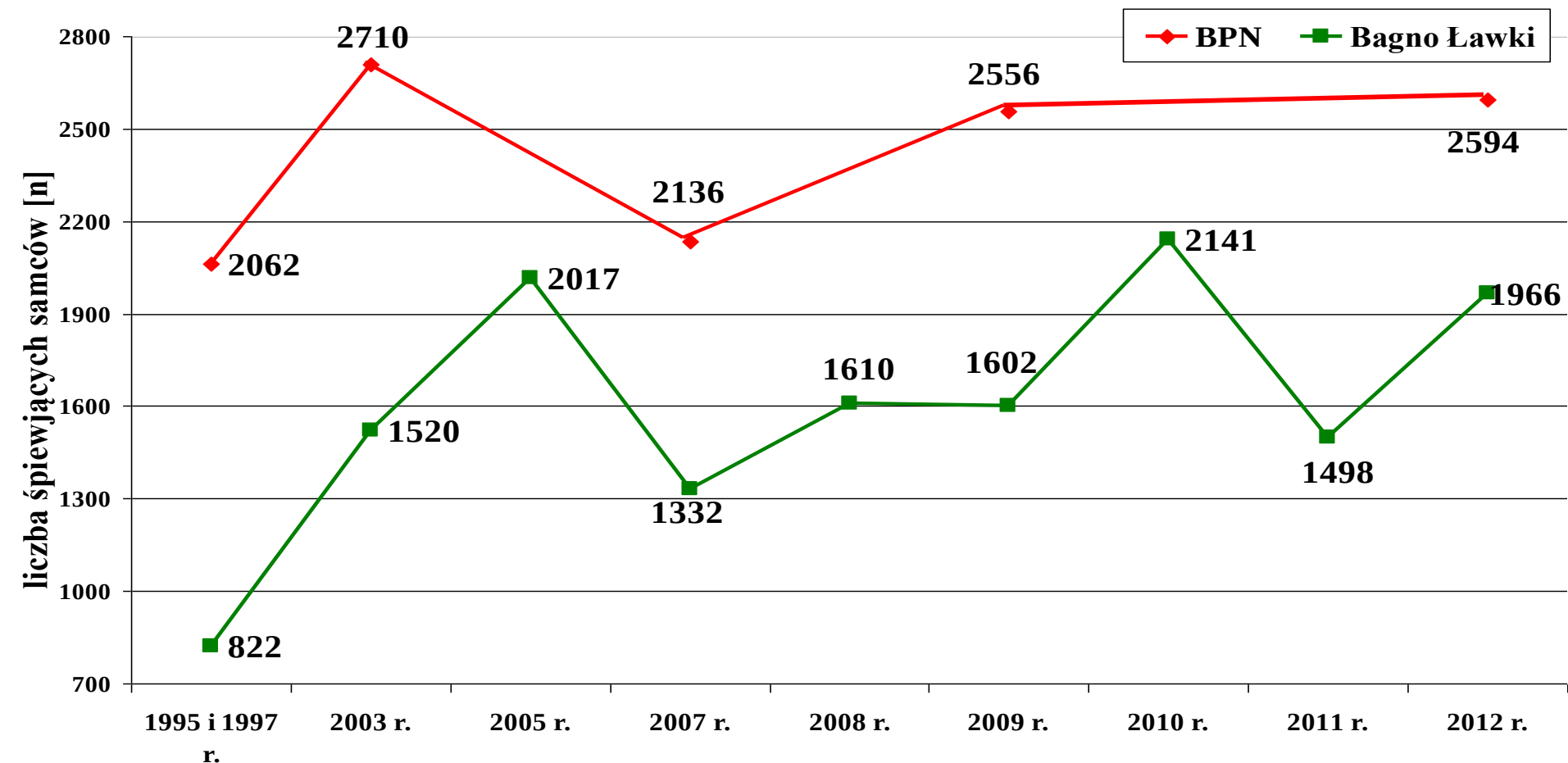
Parametr 2 „siedlisko”: U1

Parametr 3 „szanse zachowania gatunku”: U1

Łączna ocena stanu ochrony: U1

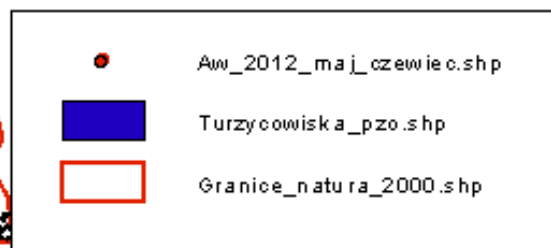
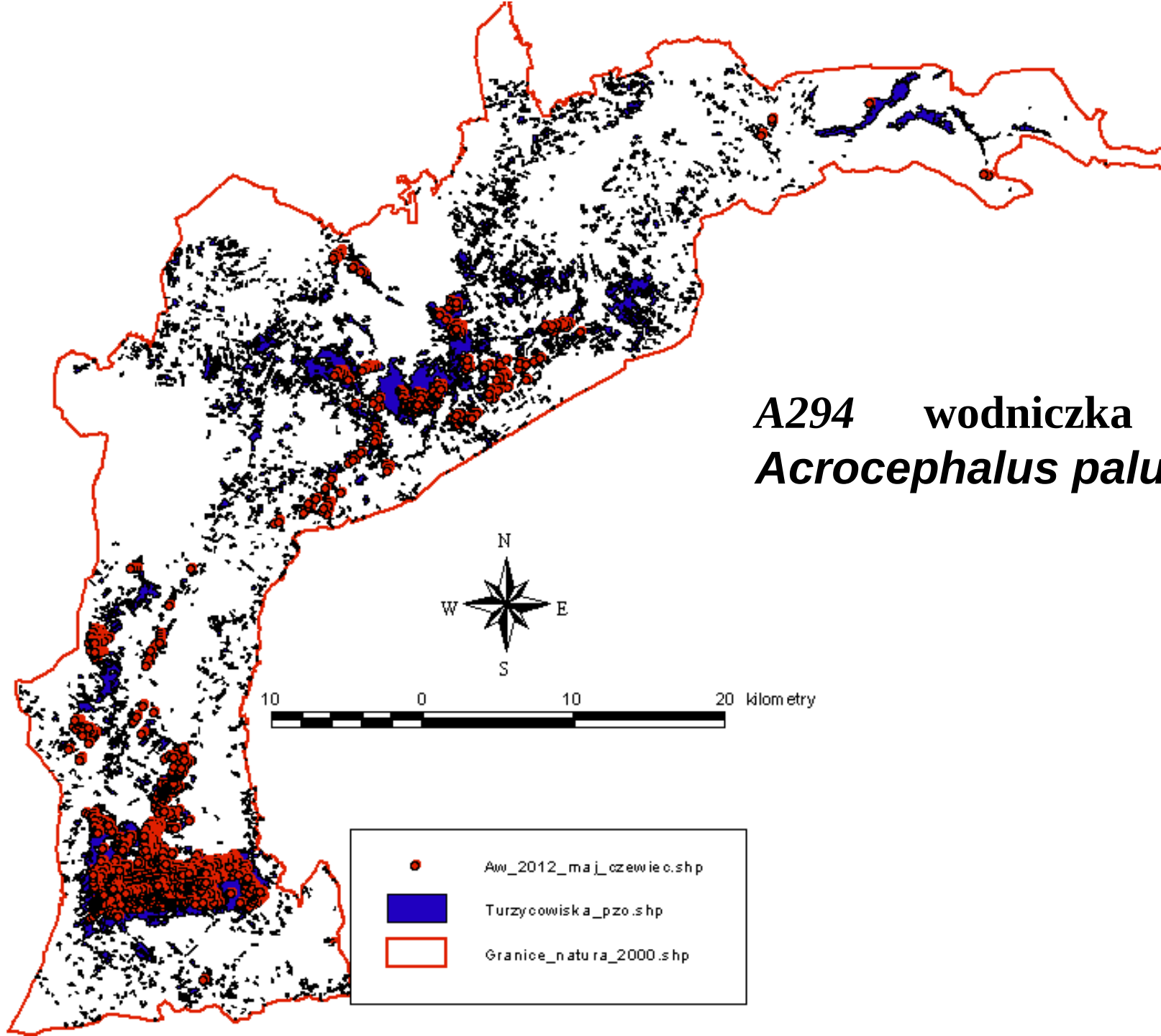
A294

wodniczka *Acrocephalus paludicola*

Dane: *Biebrzański PN, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków*

A294 wodniczka
Acrocephalus paludicola

Dziękuję za uwagę

